

LEONARDO DA VINCI

Η ζωή και το έργο του.

- Ζωγράφος, γλύπτης, εφευρέτης, αρχιτέκτονας, μηχανικός και επιστήμονας, ο Λεονάρντο ντα Βίντσι αποτελεί την προσωποποίηση του Αναγεννησιακού ανθρώπου. Γεννήθηκε στις 15 Απριλίου του 1452 στην πόλη Αντσιάνο, κοντά στο Βίντσι της Ιταλίας. Το πλήρες όνομα του ήταν «Leonardo di ser Piero da Vinci».

Ο Λεονάρντο μεγάλωσε με τον πατέρα του στην πόλη της Φλωρεντίας, όπου από πολύ μικρή ηλικία έδειξε δείγματα της ευφυΐας και του καλλιτεχνικού του ταλέντου. Σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών στάλθηκε ως μαθητευόμενος στο εργαστήριο του φλωρεντίνου ζωγράφου και αρχιτέκτονα Αντρέα ντελ Βερόκιο, στο πλάι του οποίου παρέμεινε έως το 1480.

- Αυτή την περίοδο έγιναν και οι πρώτες δημιουργίες του, στις οποίες αναδεικνύεται το ταλέντο του στο σχέδιο, αλλά και η πειθαρχημένη προσοχή του στη λεπτομέρεια.

Χαρακτηριστικό είναι το πρώτο σχέδιό του, που απεικονίζει ένα τοπίο απ' την κοιλάδα του ποταμού Άρνου και ολοκληρώθηκε στις 5 Αυγούστου του 1473. Αυτός είναι και ο πίνακας που αποδεικνύει ότι ήταν αμφίχειρας. Ιδιαίτερα περίεργος ήταν ο τρόπος που έγραφε από δεξιά προς τα αριστερά και πολλές φορές με αναγραμματισμούς. Φοβόταν ότι, αν διάβαζε κάποιος τις σημειώσεις του, θα τις θεωρούσε αιρετικές ή θα

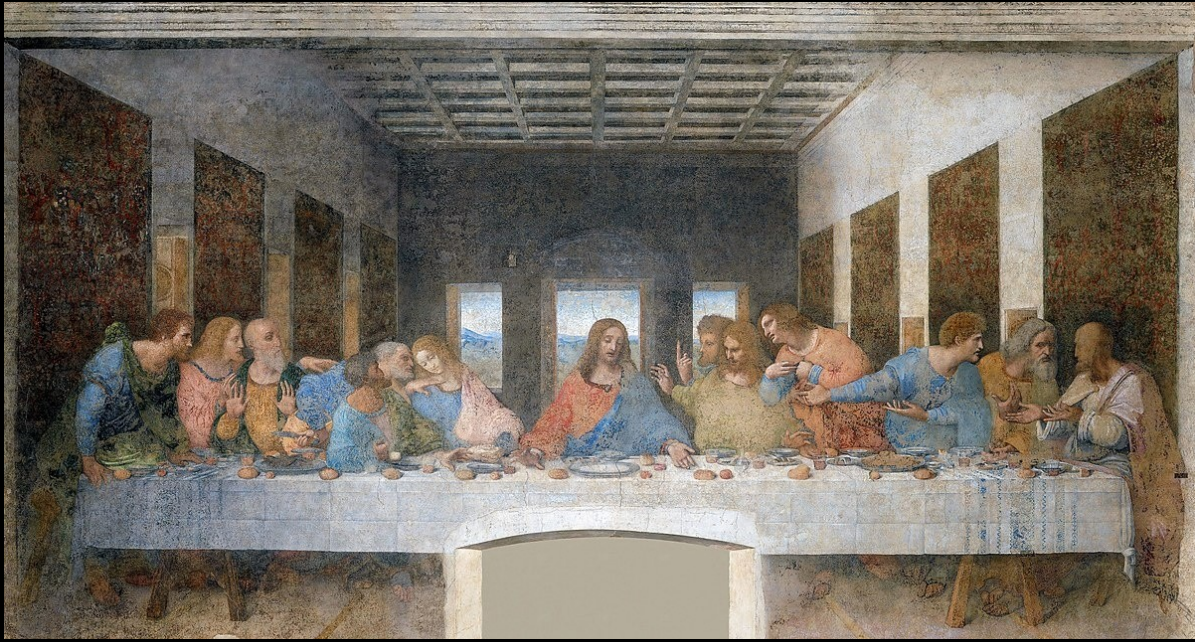

- Κατά διαστήματα, ο Λεονάρντο συνέτασσε μικρούς καταλόγους των έργων του, από τους οποίους γνωρίζουμε πως στα πρώτα χρόνια της παραμονής του στη Φλωρεντία ζωγράφισε αρκετούς πίνακες με την Παναγία. Παράλληλα, όμως, πειραματίστηκε και με φανταστικά θέματα που του επέτρεπαν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό να εκφραστεί ελεύθερα. Ωστόσο, η θεματολογία αυτού του είδους δεν ήταν τόσο αποδεκτή εκείνη την εποχή.

- (η παναγια με το γαρύφαλλο - η παναγια μπενουά)

- Την ίδια περίοδο που ο ντα Βίντσι ξεκινούσε την πορεία του, ζωγράφοι όπως ο Μποτιτσέλι ή ο Ντομένικο Γκιρλαντάγιο (δάσκαλος του Μιχαήλ Άγγελου) βρίσκονταν στο αποκορύφωμα της καριέρας τους. Φαίνεται πως σημαντικό ρόλο στο να δεχτεί ο Λεονάρντο τις πρώτες μεγάλες παραγγελίες έργων διαδραμάτισε ο πατέρας του και ειδικά η συνεργασία του ως συμβολαιογράφος με τη Σινιορία, δηλαδή την «κυβέρνηση» της πόλης. Ήδη από τη δεκαετία του 1470, ο ντα Βίντσι φαίνεται πως είχε καθιερωθεί ως σημαντικός ζωγράφος. Η περίοδος μέχρι το 1482 αποτελεί κατά κάποιο τρόπο την πρώτη εποχή της δημιουργίας του.

- Το 1482 ο Λεονάρντο ντα Βίντσι μετακομίζει στο Μιλάνο, μία από τις σπουδαιότερες ευρωπαϊκές πόλεις της εποχής, επιχειρώντας ένα νέο ξεκίνημα ως καλλιτέχνης. Η πρώτη παραγγελία ήρθε από την αδελφότητα των φραγκισκιανών μοναχών, που του ανέθεσαν -σε συνεργασία με δύο ακόμα ζωγράφους- ένα σημαντικό έργο, αφιερωμένο στη γιορτή της Άμωμης Σύλληψης. Πρόκειται για την «Παναγία των Βράχων», έναν πίνακα που τον καθιέρωσε ως ζωγράφο.

- Τον Ιούνιο του 1502 διορίζεται από τον Καίσαρα Βοργία «στρατιωτικός αρχιτέκτονας και μηχανικός». Μαζί του θα ταξιδέψει στην κεντρική και άνω Ιταλία, σχεδιάζοντας διάφορα οχυρωματικά έργα και χάρτες για τις εκστρατείες του Καίσαρα. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1480, ο ντα Βίντσι καταπιανόταν σχεδόν με όλα τα επιστημονικά πεδία. Στα διασωθέντα σχέδιά του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων άρματα μάχης, ευφάνταστες ιπτάμενες μηχανές και μία ιδανική πόλη, με λεωφόρους, κανάλια υδρεύσεως, σιντριβάνια, πλατείες, κήπους, στοές και οχυρά. Τα σχέδια και οι εφευρέσεις του συχνά ξεπερνούσαν κατά πολύ τις τεχνικές δυνατότητες της εποχής.

Παράλληλα έκανε διάφορες μελέτες πάνω στην ανθρώπινη ανατομία, συγκρίνοντας τις «θεωρίες» του με τη μοναδική σωζόμενη σχετική θεωρία που υπήρχε την εποχή εκείνη, τον Άνθρωπο του Βιτρούβιου. Ο Βιτρούβιος είχε καταλήξει στο συμπέρασμα πως το ανθρώπινο σώμα -με τα χέρια σε έκταση- μπορούσε να χωρέσει στα δύο τέλεια γεωμετρικά σχήματα, τον κύκλο και το τετράγωνο και πως το κέντρο του σώματος ήταν ο αφαλός. Ο Λεονάρντο, με τις δικές του μελέτες, διόρθωσε κάποιες ανακολουθίες του Βιτρούβιου.

- Τον επόμενο χρόνο ο ευγενής Φραντσέσκο ντελ Τζοκόντο του αναθέτει να ζωγραφίσει το πορτρέτο της συζύγου του, της περίφημης Τζοκόντα. Ο πίνακας αυτός θεωρείται το γνωστότερο έργο του Λεονάρντο κι ένας από τους διασημότερους του κόσμου, ιδιαίτερα μετά την κλοπή του από το Λούβρο το 1911 και τη μυστηριώδη εύρεσή του στη Φλωρεντία το 1913. Ο ντα Βίντσι δεν παρέδωσε ποτέ το έργο στον παραγγελιοδότη του, πιθανότατα λόγω ενός άλλου έργου που του ανατέθηκε.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ DA VINCI

- Μετά το θάνατο του Τζουλιάνο των Μεδίκων, το 1516, δέχεται την πρόσκληση του βασιλιά της Γαλλίας, Φραγκίσκου Α' και εργάζεται ως ζωγράφος της βασιλικής αυλής. Παράλληλα, συνεχίζει τα πειράματά του και ασχολείται με αρχιτεκτονικά και αρδευτικά σχέδια. Στις 23 Απριλίου του 1519 συντάσσει τη διαθήκη του και τελικά πεθαίνει στις 2 Μαΐου στο Κλου της Γαλλίας, κοντά στον βασιλικό πύργο του Αμπουάζ. Ήταν ο άνθρωπος που πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να λέγεται ο απόλυτος ουμανιστής, ένας πρωτοποριακός άνθρωπος, σύμβολο του «Homo Universalis», με ανεκτίμητη συμβολή στην ανθρωπότητα. Πίστευε στην ολότητα των επιστημών, όπου κανένα κομμάτι της δεν μπορούσε να υπάρξει ή να μελετηθεί χωρίς το άλλο.